

תיקוני עירובין

גליון שאלות הלכתיות

המתחדשות מידי שבוע בבדיקת העירובים השכונתיים

גליון מס' 207
אייר תשע"ט

מוקד העירוב

בארץ הקודש

054-84-833-20

לדעת הגר"מ רוזנר שליט"א יש לדון שיש רה"ד בתוך הישוב. כיון שהכל ההיקף הוא רק מצורת הפתח ואכמ"ל.

מה לומר לאברך שיצא מגבול העירוב עם העגלה?

במהלך השיחה העיר הרב על הנושא שאנשים יוצאים מחוץ לעירוב. בכמה מקומות יש שבילים שיוצאים לשדות מסביב לישוב, והם מחוץ לעירוב, ואירע לו שהלך בשבת ורואה אברך עם העגלה עובר את הגבול, ועובר באיסור טלטול לכל הדעות. מה צריך לומר לאברך הזה, הרי אם יעיר לו והוא יעצור שם, יהיה אסור לו להחזיר את העגלה לתוך העירוב, והילד הקטן לא יכול להישאר בחוץ בשמש כמה שעות, האם עדיף שלא לומר לו. התשובה לכך אינה פשוטה. בודאי שאם לא יאמרו לאנשים, ימשיכו להיכשל ח"ו, וצריך לומר לו, אלא שהדין תלוי במציאות. אם יודעים שמאז שעבר את גבול העירוב, לא עצר לרגע, יאמרו לו דבר ראשון אל תעצור, ודבר שני תחזור בצורה כזו בלי לעצור עד שתגיע לתוך שטח העירוב. [שבאופן זה יוצא שהוא עקר מרשות היחיד והניח ברשות היחיד, בלי הנחה בכרמלית, לא עשה מהלאכה דרבנן, ורק לכתחילה אסור משום שמא יניח באמצע, כמבואר במשנ"ב].

ואם האברך עצר לרגע מאז שיצא מגבול העירוב, ויוצא שכעת הוא במצב שעקר מכרמלית, הרי אם יכנס מיד לעירוב יעשה הכנסה מכרמלית לרה"י, וזה אסור מדרבנן, אלא הוא צריך להשאיר את העגלה והחפצים שם עד מוצאי שבת, ולחזור עם הילד ברגליו. ואם מדובר בתינוק קטן, צריך לקרוא לגוי שיבוא לטלטלו אל תוך העירוב, כמבואר ברמ"א (סי' שכ"ח סי"ז) שהתירו אמירה לנכרי לצורך קטן, בדברים הצריכים לו, שהוא כחולה שאין בו סכנה. אבל לטלטל בידיים לא התירו.

לאחר שהסברנו את פרטי התשובה, אמר הרב שבישוב בית חלקיה לא קל להשיג גוי שיבוא למקום. וסיפר שהוא ראה בעלונים הקודמים שמוקד העירוב הדפיס שלטים של תמורים לתלות בגבול העירוב, והוא שלח מישוהו מבני משפחתו שיקנה עבורו כמה שלטים, והלכו ותלו אותם בגבולות של העירוב בישוב בית חלקיה, במקומות שבהם רגילים לטייל. אבל זה לא עוזר לגמרי, כי יש אנשים שאפילו על תמורים אינם מסתכלים. עוד ציין הרב שהוא אוהב לעיין בעלונים "תיקוני עירובין" כאשר הם מגיעים לישוב, ויש בהם תועלת גדולה לעורר את הידיעות ההלכתיות, יחד עם המודעות והעירנות לקיים שמירת שבת כהלכה.

בסוף ימי בין הזמנים, התקיים בישוב בית חלקיה יום עיון ולימוד בהלכות עירובין למעשה ע"י מוקד העירוב, יחד עם סיוור בשטח בקטע מהעירוב של הישוב, וכן עסקנו בהתקנת עירוב בפועל באחת החצרות. פרטים נוספים בענין זה, נבאר בעז"ה בגליון הבא.

כנס פתיחת השיעורים, בבני ברק, ירושלים, מודיעין עילית

בימים אלו נפתחת בסייעתא דשמיא מסגרת הלימוד החדשה להלכות עירובין למעשה, בבדיקת עירובים ותיקונם. בשבוע זה התקיימו כנסי הפתיחה בכמה ערים בירושלים, בבני ברק, ומודיעין עילית, בהשתתפות מאות אברכים שבאו לראות את הפלא הגדול, איך אפשר לבאר את ההלכות המורכבות האלו, בצורה ברורה ונעימה, המתאימה גם למי שלא למד מסכת עירובין. ויחד עם זה להוסיף הרבה ידיעות חדשות ובקיאות בהלכה, גם למי שכבר למד ושינן את המשכת ואת המשנ"ב בהלכות עירובין.

במסגרת זו אנו עוסקים בלימוד דיני המחיצות של העירוב, שנועדו ליצור דין רשות היחיד לחצר או לשכונה, או לכל הישוב והעיר. בדבר זה משקיעים הרבה בזמנינו, בעשיית העירובים, דהיינו לפקח על כשרות המחיצות, הגדרות וצורות הפתח. וצריך ללמוד לעשות כהלכה, כי אם חוט אחד קשור שלא

פעילות הרבה בעירובין בימי בין הזמנים

בסייעתא דשמיא אנו חוזרים להוצאת הגליון המיוחד שלפנינו העוסק בדיני העירובין למעשה, עם נידונים הלכתיים שדנו בהם פוסקי זמנינו, והכרעותיהם, עם ביאורים והמחשבות בעזרת תמונות, המביאים את לימוד ההלכות גם אל אנשים שלא עסקו בלימוד הסוגיות.

ד"ר לוח בנדר על אי תעשה בסיוור העירוב באופקים

בימי בין הזמנים של חודש ניסן, עמלו במוקד העירוב לאסוף מאות אברכים ובחורים שעוסקים במשך הזמן בסוגיות הנלמדות, וללמד אותם בימים אלו מושגים והלכות רבות בדיני העירובין, על ידי סיוור עירובין בכמה מקומות, ושיעורים שנמסרו בכמה ערים, וחלקם בליווי מצגות. בתחילת ימי בין הזמנים התקיימו סיוורים בבני ברק, בירושלים, ובמודיעין עילית, בסיוורים אלו עברנו על קטע מהעירוב המקומי, והסברנו את מגוון ההלכות שהקפידו לקיים בצורה המהודרת והטובה. ומדוע עשו פתרונות שונים בכל מקום. בלימוד בצורה זו יש גם את הלימוד הלכה למעשה, וגם את הקיום למעשה.

חוסר מודעות להבחין שלא לצאת מגבולות העירוב

אחת מהבעיות הגדולות בנושא העירובין בציבור, הוא חוסר המודעות, וזה כולל כמה חלקים. חלק אחד לדעת לברר היכן יש עירוב טוב. חלק שני לדעת שלא כל עירוב שנקרא טוב אצל הרב של הישוב, הוא עירוב דומה למה שעושים בשכונה חרדית, ובהרבה מקרים עדיין אי אפשר להסתמך על העירוב אפילו לילדים, כמו שבכשרות המאכלים לא נותנים לילדים כשרות פחותה ממה שאנו סומכים עליה. חלק שלישי, גם במקומות שיש עירוב מסודר, או אפילו מהודר, צריך עירנות שלא לעבור את גבולות העירוב. לדוגמה, אפילו בעיר מודיעין עילית שיש עירוב מהודר, בכל זאת יש הרבה מקומות בקצוות העיר שהם מחוץ לעירוב, כמו שבילים שיוצאים אל ההרים, ורחובות שהבנינים שבהם בבניה ועדיין לא מאוכלסים, אין בהם עירוב כלל. האחראים מספרים שמתקשרים אליהם משפחות שגרות בגבול העירוב ואומרות, שיש אברכים טובים שמטיילים בשבת עם עגלות על סמך העירוב הטוב, ועוברים את גבולות העירוב. תודיעו לאברכים שלא לעבור את גבול העירוב. והאחראי עונה להם שאין לו מה לעשות נגד תופעה זו, כי אנשים אינם חושבים ולא מעלים על דעתם את הענין, אם הם היו חושבים הרי היו רואים את העמדים באמצע הרחוב.

דיון בדיני רשות הרבים בישוב בית חלקיה

בימי בין הזמנים נפגשנו עם הרב של ישוב "בית חלקיה", והרב האריך לדון עימנו האם יש רשות הרבים דאורייתא בבית חלקיה, כיון שיש שלש כניסות לישוב, ובשנים מתוכם יש שערים הננעלים בלילה, [מכיוון חפץ חיים, ומכיוון יד בנימין]. האם צריך שגם הכניסה השלישית [מכיוון כביש 3] תיסגר במשך הלילה. האם נידון זה תלוי במחלוקת הראשונים המובאת במשנה ברורה (סי' ש"ד סק"ו) ברשות הרבים שיש לה שני פתחים, ויש דלת הננעלת רק בצד אחד, השו"ע פוסק שצריך שתי דלתות, כדעת הרי"ף והרא"ש ורש"י ועוד ראשונים, והמשנ"ב ציין שלדעת הרשב"א הריטב"א שמועיל גם דלת בצד אחד. ועוד העיר הרב לדון באופן שיש כניסה אחת לישוב [או שיש כניסות נוספות סגורות], ובסוף הכביש יש שביל שיוצא אל השדות, האם יש להחשיב אותו כרחוב מפולש מצד לצד של העיר, או שמא יציאה לשדות אינה נחשבת יציאה מפולשת לענין זה.

בדינים אלו יש אריכות דברים, וההכרעות אינן פשוטות, ונשאר לקוראים להביא את המקורות.

[יש לציין שהשער הנ"ל לא היה נסגר במשך תקופה, ואז הוא תלוי בנידונים הנ"ל, ובחודש האחרון תקנו אותו וכעת גם הוא נסגר בלילה. ועדיין

מתחיל ביום שישי בבוקר, ועובד עד סמוך לכניסת שבת, במאמצים גדולים עד כדי שלא היה מסוגל לאכול סעודה בליל שבת, אלא מעט זג עם חלה, והולך לישון. וגם היום שכבר יש אמצעים מדובר בהתמסרות גדולה, שלא מקבלים בה שחר הוגן כאן בעולם הזה, אלא עיקר השכר הוא בעוה"ב וכמה גדולה הזכות הזו, לזכות את הרבים בשמירת שבת, שמצינו בחז"ל שאם שמרו ישראל שתי שבתות, מיד היו נגאלים. וא"כ כשמתקנים עירוב, זה שמירת שבת של עיר, של ציבור שלם, יש בזה בודאי זכות עצומה, וזה מקרב את הגאולה. וסיים בברכה למתחילים ללמוד בשיעורים של הג"ר משה אנגלרד שליט"א אשר מתמסר לכך מאוד, ומומחה ומנוסה בלימוד הפרקטיקה שבהלכות אלו.

ההלכה, או שיש בגדר פירצה קטנה בקרן זווית, זה פוסל את כל העירוב, ואוסר את הטלטול בכל הרחובות, ואף בחצרות שאינן מוקפות בפני עצמן.
דברי הרבנים בפתחת השיעורים במודיעין עילית
 בכנס הפתיחה במודיעין עילית השתתף הגאון רבי יצחק לוקסנברג שליט"א ונשא דברים בגודל המהפכה של מוקד העירוב בכל נושא לימוד העירובין, ועל החשיבות ללמוד בצורה זו שמבוססת על ידיעת הסוגיות עד ההוראות של פוסקי זמנינו עם הפרקטיקה בשטח.
 כמו כן השתתף הגאון רבי אפרים רוטשילד שליט"א הרב של העירוב המהודר במודיעין עילית במשך כשלושים שנה, וגולל בפני הציבור את תחילת דרכו, שהיתה כרוכה במסירות אין קץ, ללא רכב וללא אמצעים, והיה

עירובין למעשה
 עיון | שימוש | כשרות

כשר או פסול? מהודר או בדיעבד?

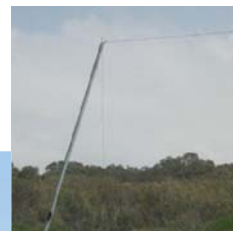
את זה תוכל לדעת ולהורות, בהצטרפות ללימוד "עירובין למעשה" שע"י "מוקד העירוב"

כך נראה החוט בכניסה ליישוב מ. ח, כשר או פסול?

זה מה שהאחראי הראה לנו, היכן העירוב בתמונה?

כך נראה העירוב ביישוב ר. האם עמוד עקום מאוד, כשר בשעת הדיקה?

כך נראה הלחי סמוך ליישוב ח. מה דיין הלחי במצב כזה?

עירוב ליד ישוב חפץ חיים - כשר או פסול?

האם העירוב בצימר כשר בצורה כזו?

מה הבעיה בפתח הזה, והאם יש אפשרות להיתור?

עמוד שמוקף בצמחים, מה דינו לכתחילה ובדיעבד?

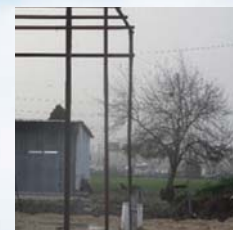
האם ניתן להיתר גדר זו ע"י "עומד מרובה"?

מה צריך לדעת למדוד בגדר זו?

האם יש היתר לסליל תחת הגג?

אזהרה דינים פוסלים את ההלחים האלו?

לימוד הלכה למעשה, עם פרקטיקה וסיורי שטח בערי הארץ, בחברות אברכים מצויינים

סדרת השיעורים תקינים כדלהלן:

- בני בק: בימי שלישי בשעה 8:00 בערב..... בביהמ"ד צעירים רחוב האדמור מצאנז 10
- ירושלים: בימי רביעי, בשעה 6:00..... נסמון ליישיבת מיר, רחוב שומרי אמונים
- ירושלים: בימי רביעי, בשעה 8:00 בערב..... בביהמ"ד טל תורה רחוב ישא ברנך 19 ירושלים
- בבית שמש: בימי חמישי, בשעה 9:00 בערב..... פרטי המקום יימסרו לנרשמים
- באופקים: בימי ראשון, בשעה 7:45 בערב..... בביהמ"ד שבבית ספר שושנים רחוב אור החיים 30 אופקים
- במודיעין עילית: בימי שני בשעה 9:15 בערב..... בביהמ"ד שיר ושנחה רחוב הסבא מסלובקה 4

לפרטים והצטרפות: 054-8508003

